

Riktlinjer för studenters ljud- och bildupptagning i undervisningssituationer

Dokumenttyp	Riktlinjer
Beslutad av	Rektor
Beslutsdatum	2023-12-19
Diarienummer	3771-1.1.2-2023
Giltighetstid	2023-12-19 – - tills vidare
Ersätter dokument	Riktlinjer för students bild och/eller ljudupptagning i undervisningssituationer, dnr 1889-1.1.2-2020
Ansvarig avdelning	Studentavdelningen
Beskrivning	Riktlinjerna klargör villkoren för studenters bild- och ljudupptagning i samband med undervisning. Riktlinjerna omfattar all undervisning i högskolans regi.

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Huvudregel	3
3.	Undantag från huvudregel	3
4.	Student med särskilt pedagogiskt stöd	4
5.	Student som bryter mot ordningen	4
6.	Spridning av undervisningsmaterial.....	4
7.	Upphovsrättsligt skyddat material.....	4

1. Inledning

Syftet med dessa riktlinjer är att klargöra för lärare och studenter vilka regler som gäller rörande studenters ljud- och bildupptagning i undervisning. Reglerna gäller oavsett i vilken form som undervisningen bedrivs och omfattar såväl fysiska som digitala undervisningssituationer.

Utgångspunkten är att ljud- och bildupptagning inte är tillåten, såvida undantag inte uttryckligen medgetts. Riktlinjerna beskriver även vilka åtgärder som kan bli aktuella vid olovlig ljud- och bildupptagning och spridning av sådan.

Det övergripande målet med riktlinjerna är att säkerställa en god och respektfull undervisningsmiljö för studenter och lärare.¹

2. Huvudregel

Som huvudregel gäller att student inte får göra ljud- och bildupptagning i undervisning. Regeln gäller alla typer av undervisning (till exempel föreläsning, seminarium, laboration) samt oavsett om undervisningen ges i fysisk form eller digitalt.

Huvudregeln påverkar inte lärares eller föreläsares möjlighet att som ett led i högskolans verksamhet göra en inspelning i en viss undervisningssituation. I dessa fall är det kurs- och utbildningsplanerna som tillsammans med dataskyddsreglerna (GDPR) sätter gränserna för den personuppgiftsbehandling som sker vid inspelningen.

I kurser där studenter ska genomföra inspelningar etcetera, som en del av utbildningen (undervisning eller examination) ska det framgå av särskilda instruktioner hur det inspelade materialet ska hanteras. Det kan exempelvis röra sig om en filminspelning som ingår i ett examinerande moment eller ljudupptagning i samband med intervjuer.

3. Undantag från huvudregel

Undervisande lärare har möjlighet att medge undantag från huvudregeln för enskild student. Vilken undervisning som omfattas ska klart framgå av medgivandet. Läraren ska försäkra sig om samtycke från samtliga övriga deltagare i undervisningen. Särskild aktsamhet ska gälla undervisningssituationer där studenter förväntas delta aktivt, till exempel seminarier. Kan anonymitet inte garanteras (exempelvis för student med skyddad identitet) får undantag från huvudregeln inte medges.

I det fall en student ges tillstånd att göra ljud- och bildupptagning har läraren rätt att ge anvisningar för hur denna ska gå till, exempelvis så att inspelning endast får ske av läraren men inte av studenter. Läraren ska också informera övriga deltagare i undervisningen om hur de ska agera för att deras personuppgifter inte ska bli del av ljud- och bildupptagningen,

---

¹ Med student avses även doktorand och studerande på uppdragsutbildning som till exempel polisutbildning.

till exempel i form av anonyma frågor eller möjlighet att ställa frågor till läraren enskilt. Lärarens rätt att ge anvisningar gäller oavsett om undervisningen sker i fysisk form eller digitalt.

En student som efter tillstånd genomför exempelvis en inspelning måste själv vara närvarande och behörig att närvara när inspelningen görs.

4. Student med särskilt pedagogiskt stöd

Student med en funktionsnedsättning som är i behov av pedagogiskt stöd i form av inspelning ska tillgängliggöra sitt intyg (s.k. funkaintyg) för berörd lärare innan inspelning i en undervisningssituation, oavsett om undervisningen sker i fysisk form eller digitalt.

Lärare ska, med hänsyn till students särskilda behov, besluta om inspelning är möjlig vid varje enskilt tillfälle. Lärare ska vid varje inspelningstillfälle informera medstudenter om att inspelning görs, utan att aktuell student pekas ut.

5. Student som bryter mot ordningen

Student som utan medgivande gör ljud- och bildupptagning ska först uppmanas att genast upphöra med denna. Om så inte sker har läraren rätt att uppmana studenten att lämna undervisningstillfället. Rätten gäller oavsett om undervisningen sker i fysisk form eller digitalt. Skulle student inte följa anvisningarna trots upprepad uppmaning kan läraren avsluta undervisningstillfället.

Student som inte följer lärares uppmaning kan bli föremål för disciplinmälan gällande störande av undervisning enligt 10 kap. högskoleförordningen (1993:100).

6. Spridning av undervisningsmaterial

Det är inte tillåtet för student att sprida, tillgängliggöra eller på annat sätt använda en ljud- eller bildupptagning hen gjort, för annat än sitt personliga bruk och i studieändamålssyfte.

Detta gäller oavsett om läraren vid ett givet tillfälle uttryckligen givit sitt tillstånd till students ljud- och bildupptagning. Student som utan tillåtelse sprider exempelvis inspelat material kan bli skadeståndsskyldig enligt 7 kap. URL.

7. Upphovsrättsligt skyddat material

Huvudregel när det gäller att sprida material är den som finns i upphovsrättslagen enligt vilken spridningsrätten tillkommer upphovspersonen (läraren) om inte denna upplåt/överlåt den ekonomiska rätten. Den ideella rätten, att omnämnas som upphovsperson, kvarstår dock alltid.

En föreläsning kan utgöra ett upphovsrättsligt verk till vilket upphovspersonen (läraren) innehar såväl den ekonomiska som ideella rätten.

Det är fullt möjligt att lärare eller föreläsare behöver lämna ut upphovsrättsligt skyddat material enligt offentlighetsprincipen. Sådant utlämnande innebär dock enbart en rätt att ta del av handlingen och dess innehåll och ger ingen rätt att sprida innehållet. Utlämnandet sker då normalt med förbehåll om att materialet inte får nyttjas. Lärare ska upplysa student om detta.

Enskild lärare eller föreläsare bör markera sina presentationer och annat undervisningsmaterial med © tillsammans med namnet på lärare/föreläsare och Södertörns högskola.²

Om student bryter mot lärares upphovsrätt är det lärarens ansvar att anmäla förseelsen och driva ärendet.

Lärare ska informera student att otillåten upptagning kan betraktas som en överträdelse av bland annat upphovsrätten, dataskyddsförordningen, offentlighets- och sekretesslag med flera. Vid otillåten spridning av personuppgifter är det student som sprider uppgifterna som är personuppgiftsansvarig, inte lärosätet.³

---

² © indikerar att innehållet är skyddat av upphovsrätten och att det är olagligt att kopiera, distribuera eller använda det utan tillstånd från upphovsrättsinnehavaren.

³ Viktigt att notera är att ljudklipp är en personuppgift, om det går att härleda rösten till en person.